

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ŽELJEZNICI S KONAČNIM
PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, veljača 2004. godine

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ŽELJEZNICI

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineja 1. Ustava Republike Hrvatske («Narodne Novine» br. 41/01.-pročišćeni tekst) .

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Zakon o željeznici donio je Hrvatski Sabor na 34. izvanrednoj sjednici, 17. srpnja 2003. godine («Narodne Novine» br. 123/03.).

Člankom 32. Zakona propisan je način financiranja željezničke infrastrukture, koji u sadašnjim okolnostima fiskalne politike nije ostvariv. Prisutna ograničenja odnose se na nemogućnosti realokacije sredstava u korist Hrvatskih željeznica d.o.o. s točno propisanim načinom financiranja iz članka 31. stavka 1. točke 2.

Planirani početak primjene Zakona u novonastalim okolnostima nije primjeren mogućnostima za adekvatnu pripremu željezničkoga sustava njegovome restrukturiranju prema europskim normama i daljnjoj liberalizaciji željezničkoga transportnoga sustava, te se predlaže odgoda početka njegove primjene.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

S obzirom na iznesenu ocjenu stanja, te polazeći od svrhe i cilja donesenoga Zakona, pojedine odredbe Zakona potrebno je izmijeniti.

Budući da je Zakonom utemeljena financijska obveza Državnoga proračuna Republike Hrvatske nad željezničkom infrastrukturom, predloženom izmjenom dopušten je širi prostor Državnom proračunu da se prilikom osiguravanja financijskih sredstava potrebnih za održavanje i ulaganje u željezničku infrastrukturu usmjerava na više različitih izvora i modaliteta financiranja.

Važan imperativ prilikom izrade Državnoga proračuna odnosi se i na uvažavanje glavnih makroekonomskih kriterija i prioriteta sadašnje financijske politike, a na koje bi se modaliteti financiranja željezničke infrastrukture, opisane kroz nekadašnji članak 32. Zakona, mogao negativno odraziti.

Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Predložene izmjene ovoga Zakona omogućavaju nastavak dosadašnjega ubiranja proračunskih prihoda od trošarina na naftne derivate u korist Državnoga proračuna, a potrebe financiranja željezničke infrastrukture iz Državnoga proračuna osiguravat će se iz drugih izvora prihoda, sukladno prioritetima financijske politike.

Prijedlogom Državnoga proračuna RH za 2004. godinu nisu osigurana dostatna financijska sredstva za realizaciju zacrtanih ciljeva temeljem kojih je postavljen rok primjene Zakona, te se predlaže njegova prolongacija od godinu dana od predviđenoga roka.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati posebna sredstva u Državnom proračunu.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temeljem članka 159. Poslovnika Hrvatskoga Sabora («Narodne Novine» br. 6/02., 41/02. i 91/03.) podnosi se Zakon o izmjenama Zakona o željeznici u hitan postupak. Razlog podnošenja ovoga Zakona u hitan postupak donošenje je Državnoga proračuna RH. Predmetni Zakon potrebno je donijeti prije nego što se Uredba o izmjeni Zakona o željeznici («Narodne novine» br. 194/03.) počne primjenjivati.

V. TEKST KONAČNOGA PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM

Uz Prijedlog Zakona dostavlja se Konačni prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o željeznici.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O ŽELJEZNICI

Članak 1.

U Zakonu o željeznici («Narodne novine» br. 123/03., 194/03.) u članku 31. stavku 1. briše se točka 2.

Dosadašnja točka 3. do 7. postaju točke 2. do 6.

Članak 2.

Članak 32. briše se.

Članak 3.

U članku 44. riječi «od 1. siječnja 2005.» zamjenjuju se riječima «od 1. siječnja 2006. godine.», umjesto zarezav stavljaju se točka, a riječi «, osim odredbe članka 32. ovoga Zakona koja se primjenjuje od 1. siječnja 2004.» brišu se.

Članak 4.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Uredba o izmjeni Zakona o željeznici («Narodne Novine br. 194/03.).

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu danom objave u «Narodnim novinama».

O B R A Z L O Ž E N J E

Uz članak 1., 2.

Odredbom ovoga članka posebno je uređeno financiranje željezničke infrastrukture i financiranje održavanja željezničke infrastrukture s točno utvrđenim izvorima sredstava, a predlaže se brisanje točke 2. iz stavka 1. članka 31. i cijeli članak 32.

Primjena prethodno opisanih modaliteta financiranja željezničke infrastrukture zahtijevala bi prestrukturiranje unutar ovogodišnjega Državnoga proračuna, što bi imalo negativnu posljedicu na konačni iznos deficita proračuna središnje države. Naime, u slučaju da HŽ postane korisnik parafiskalnoga prihoda države, odnosno da se država odrekne dijela svoga prihoda od trošarine u korist HŽ-a, u prikaz Državnoga proračuna trebalo bi uvrstiti i financijski plan HŽ-a. Uvrštavanje konsolidiranog financijskoga plana HŽ-a za iznos gubitka poslovanja HŽ-a dodatno bi opteretilo deficit Državnoga proračuna.

Uz članak 3.

Ovom odredbom propisuje se dan primjene ovoga Zakona, te brisanje ostatka odredbe u svrhu usklađivanja sa člankom 1. i 2. ovoga Zakona.

Dan primjene Zakona prolongiran je za godinu dana, budući da u ovogodišnjem Državnom proračunu nisu osigurana dostatna financijska sredstva. Neosiguravanje svih potrebnih financijskih sredstava, naročito u području financiranja željezničke infrastrukture, kako u dijelu tekućega održavanja tako i u svom investicijskom dijelu, ne omogućava provođenje zacrtanih aktivnosti koje bi išle u smjeru daljnjega odvajanja glavnih poslovnih područja, s konačnim ciljem da željeznička infrastruktura i nadalje ostane obveza države, a željeznički prijevoz bude tržišno orijentiran.

Uz članak 4.

Prema ovoj odredbi danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe Uredbe o izmjeni Zakona o željeznici.

Uz članak 5.

Ovom se odredbom propisuje dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

TEKST ODREDBI ZAKONA O ŽELJEZNICI KOJE SE MIJENJAJU

Članak 31.

- (1) Izvori sredstava za financiranje željezničke infrastrukture jesu:
1. sredstva ostvarena naplatom pristojbi za korištenje infrastrukture,
 2. sredstva iz prodaje cijene naftnih derivata u visini od 0,60 kuna po litri za održavanje željezničke infrastrukture,
 3. sredstva državnog proračuna za osuvremenjivanje i gradnju željezničke infrastrukture,
 4. sredstva državnog proračuna, proračunskih sredstava lokalne i područne (regionalne) samouprave za financiranje usluga od posebnog državnog interesa u javnom željezničkom prijevozu,
 5. sredstva od ulaganja domaćih i stranih pravnih osoba,
 6. sredstva iz dijela naknade iz koncesija,
 7. sredstva iz drugih izvora.
- (2) Namjena sredstava i način njihova korištenja uređuje se ugovorom iz članka 18. stavak 1. ovoga Zakona.

Članak 32.

- (1) Sredstva za financiranje održavanja željezničke infrastrukture iz članka 31. stavka 1. točka 2. ovoga Zakona plaćaju proizvođači i uvoznici naftnih derivata te mjerodavno tijelo državne uprave za robne zalihe za:
1. motorne benzine (MB-98, BMB-95 i BMB-98) kao i ostale vrste olovnih i bezolovnih benzina neovisno o oktanskoj vrijednosti i komercijalnom nazivu,
 2. dizelska goriva (DG i DG – euro) kao i ostale vrste dizelskih goriva neovisno o cetanskoj vrijednosti i komercijalnom nazivu.
- (2) Naknada iz stavka 1. ovoga članka ne plaća se na euro-dizel gorivo obojeno plavom bojom, ulje za loženje ekstra lako i lako specijalno (EL, LS), sve vrste ulja za loženje, mlazno gorivo i zrakoplovni benzin, ukapljeni naftni plin i se vrste petroleja.
- (3) Ako e naftni derivati uvoze u svoje ime, a za tuđi račun tada naknadu plaća korisnik uvoza.
- (4) Naknada iz stavka 1. ovoga članka plaća se po litri isporučenih i uvezenih naftnih derivata u visini od 0,60 kuna na račun HŽ – infrastruktura od 1. siječnja 2004.
- (5) U pogledu nastanka obveze obračunavanja naknade, rokova za uplatu, oslobođanja od plaćanja i prava na povrat naknade, te vođenja evidencija odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o posebnom porezu na naftne derivate, a u pogledu naplate naknade, žalbenog postupka, prekršaja i zastare primjenjuju se odredbe Općega poreznog zakona. Nadzor obračunavanja i plaćanje naknada obavlja Porezna uprava Ministarstva financija.

Članak 44.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama», a primjenjuje se od 1. siječnja 2006. godine.